

УДК 371.114

DOI: <https://doi.org/10.32820/2074-8922-2021-70-47-55>

МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ

© Проценко І.І., Бикова М.М.

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Інформація про авторів:

Проценко Ірина Іванівна: ORCID ID 0000-0003-1792-7200; profpedkoledg@gmail.com; rgocenkoira83@ukr.net; Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки; Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка; вул. Роменська 87, м. Суми, 40002, Україна.

Бикова Марія Миколаївна: ORCID ID 0000-0002-0386-1856; m.bykoffa@gmail.com; Кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки; Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка; вул. Роменська 87, м. Суми, 40002, Україна.

Професійна діяльність учителя Нової української школи визначається не тільки обсягом освітніх завдань, які вирішуються, але й значимістю цього періоду для всього розвитку і становлення особистості дитини, її цінностей і світогляду. Метою статті є розробка та експериментальна перевірка моделі управління розвитком професійної компетентності вчителя Нової української школи в процесі внутрішньошкільної методичної роботи. Із метою перевірки ефективності структурно-логічної моделі управління розвитком професійної компетентності вчителя початкової школи в процесі внутрішньошкільної методичної роботи використовувалися цілеспрямоване спостереження за діяльністю вчителів Нової української школи, анкетування; тестування; педагогічний експеримент, аналіз продуктів діяльності вчителів.

У представленому дослідженні розроблена модель включає три основні блоки: цільовий, управлінський, діагностико-корекційний. Кожен із цих блоків складається з основних складових: цільовий визначає мету та завдання процесу управління формування професійної компетентності вчителів Нової української школи; управлінський – відображає наукові підходи, умови формування, етапи реалізації моделі, методи, засоби, принципи та провідні ідеї; діагностико-корекційний – відображає критерії та рівні сформованості професійної компетентності. Представлено п'ять етапів моделі: цільовий, прогностичний, продуктивно-творчий, підсумковий. Визначено критерії виявлення рівня управління розвитком професійної компетентності: усвідомлення артефактів; обізнаність у системі розпоряджень, наказів; керування в професійній діяльності системою цінностей, розуміння системи знань; сутність, структура, зміст та технології професійної діяльності вчителя Нової української школи.

Ключові слова: професійна компетентність, Нова українська школа, модель управління професійною компетентністю, внутрішньошкільна методична робота, вчитель Нової української школи, критерії рівня сформованості управління професійною компетентністю.

Проценко И.И. Бикова М.М. «Модель управления развитием профессиональной компетентности учителя новой украинской школы в процессе методической работы»

Профессиональная деятельность учителя Новой украинской школы определяется не только объемом образовательных задач, которые решаются, но и значимости этого периода для всего развития и становления личности ребенка, его ценностей и мировоззрения. Целью статьи выступает разработка и экспериментальная проверка модели управления развитием профессиональной компетентности учителя Новой украинской школы в процессе внутришкольных методической работы. С целью проверки эффективности структурно-логической модели управления развитием профессиональной компетентности учителя начальной школы в процессе внутришкільной методической работы использовались целенаправленное наблюдение за деятельностью учителей Новой украинской школы, анкетирование; тестирование; педагогический эксперимент, анализ продуктов деятельности учителей.

В представленном исследовании разработана модель включает три основных блока: целевой, управленческий, диагностико-коррекционный. Каждый из этих блоков состоит из основных составляющих: целевой определяет цели и задачи процесса управления формирования профессиональной компетентности учителей Новой украинской школы; управленческий - отражает

научные подходы, условия формирования, этапы реализации модели, методы, средства, принципы и ведущие идеи; диагностико-коррекционный - отражает критерии и уровни сформированности профессиональной компетентности. Представлены пять этапов модели: целевой, прогностический, продуктивно-творческий, итоговый. Определены критерии выявления уровня управления развитием профессиональной компетентности: осознание артефактов; Работа в системе распоряжений, приказов; управления в профессиональной деятельности системой ценностей, понимание системы знаний; сущность, структура, содержание и технологии профессиональной деятельности учителя Новой украинской школы.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, Новая украинская школа, модель управления профессиональной компетентностью, внутришкольных методическая работа, учитель Новой украинской школы, критерии уровня сформированности управления профессиональной компетентностью.

I. Protsenko, M. Bikova "A model of managing the development of professional competence of teachers of the new Ukrainian school in the process of methodological work"

The professional activity of a teacher of the New Ukrainian School is determined not only by the amount of educational tasks to be solved, but also by the significance of this period for the whole development and formation of the child's personality, values and worldview. The purpose of the article is to develop and experimentally test a management model for the development of professional competence of teachers of the New Ukrainian School in the process of in-school methodological work. In order to verify the effectiveness of the structural-logical model of managing the development of professional competence of primary school teachers in the process of in-school methodological work, purposeful observation of the activities of teachers of the New Ukrainian School and questionnaires were used; testing, pedagogical experiment, analysis of teachers' performance were conducted.

In the presented research the developed model includes three basic blocks: target, managerial, and diagnostic-corrective. Each of these blocks consists of the main components: the target block determines the purpose and objectives of the management process of professional competence formation of the New Ukrainian school teachers; the managerial block reflects the scientific approaches, conditions of formation, stages of implementation of the model, methods, tools, principles and leading ideas; the diagnostic-corrective block reflects the criteria and levels of professional competence. The model has the following stages: target, prognostic, productive-creative, and final. The criteria for identifying the level of management of professional competence development are determined: awareness of artifacts; awareness of the system of orders; management of the system of values in professional activity, understanding of the system of knowledge; essence, structure, content and technologies of professional activity of a teacher of the New Ukrainian school.

Keywords: professional competence, New Ukrainian school, model of professional competence management, in-school methodological work, teacher of the New Ukrainian school, criteria of the level of formation of professional competence management.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті підкреслюється, що головною запорукою успішного виконання місії освіти стає якість підготовки вчителя, його готовність до саморозвитку і самореалізації в професійній діяльності, до продуктивної творчої діяльності в контексті надбань вітчизняної і світової культури. Професійна діяльність учителя Нової української школи серед інших педагогічних професій посідає особливе місце. Воно визначається не тільки обсягом освітніх завдань, які вирішуються, але й значимістю цього періоду для всього розвитку і становлення особистості дитини, її цінностей і

світогляду. Зважаючи на це, науковці чимало уваги приділяють проблемі підготовки майбутніх учителів початкових класів до професійної діяльності на рівні професійної компетентності.

Проте науково обгрунтовану модель управління формуванням професійної компетентності вчителя недостатньо представлено в науковій літературі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми і на які посилається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. В останні роки особлива увага приділяється аналізу та обгрунтуванню теоретичних складових механізмів становлення вчителя як суб'єкта

педагогічної діяльності (Г. Аксьонова, Р. Асадуллін, С. Волкова, Н. Григор'єва, В. Жорнова, Н. Нікітіна, Н. Соловійова); формуванню загальних і професійно-педагогічних компетентностей (М. Віленський, В. Гриньова, Е. Гришин, О. Ходусов); різним аспектам його індивідуально-творчого розвитку та інноваційного потенціалу (І. Богданова, Н. Кічук, Л. Кондрашова, З. Курлянд, А. Линенко, Н. Мажар, Л. Подимова, Н. Посталюк, Т. Руденко, Т. Руднева, О. Цокур та інші).

Мета дослідження полягає у розробці та експериментальній перевірці моделі управління розвитком професійної компетентності вчителя Нової української школи у процесі внутрішньошкільної методичної роботи.

Виклад основного матеріалу. Сутність феномену моделювання управління тісно пов'язане з процесом алгоритмізації операцій і процедур у рамках тих або інших функцій керівної системи.

Для того, щоб керівнику забезпечити освітній процес висококваліфікованими фахівцями необхідно: визначити кількість, послідовність і характер операцій, котрі складають цей процес, підібрати (розробити) для кожної операції відповідні способи, прийоми (методику), технічні засоби, визначити оптимальні умови протікання процесу в часі та просторі. Для підвищення ефективності моделі управління велике значення мають аналіз, дослідження організаційних операцій, подання їх у графічній і текстовій формах, типізація і стандартизація, а звідси й проектування, поєднання однорідних операцій, переведення їх на машинне виконання з метою зниження трудомісткості процесу управління.

Враховуючи зазначену мету дослідження, нами розроблено модель управління розвитком професійних компетентностей у процесі внутрішньошкільної методичної роботи. Розглянемо кожний з блоків представленої моделі управління розвитком професійної компетентності педагога Нової української школи у процесі внутрішньошкільної методичної роботи.

У цільовому блоці представлена мета та завдання моделі. Мета полягала у запровадженні ефективного управління розвитком професійної компетентності молодого фахівця Нової української школи у процесі внутрішньошкільної методичної роботи. У конструюванні моделі управління розвитком професійної компетентності педагога НУШ у процесі внутрішньошкільної

методичної роботи передбачено роз'язання таких завдань:

1) створення умов для формування, розвитку та управління формуванням професійної компетентності вчителів початкової школи;

2) визначення рівня сформованості професійної компетентності вчителів за визначеними критеріями.

Розроблена модель управління формуванням професійної компетентності НУШ включає три блоки: цільовий, управлінський та діагностико-корекційний.

Цільовий блок складається з мети та завдання процесу управління формуванням професійної компетентності вчителів НУШ.

Управлінська складова відображає змістову сутність цього процесу: наукові підходи, компоненти технології, умови формування, етапи реалізації моделі, методи, засоби, принципи та провідні ідеї її формування.

Не менш важливою за значущістю є діагностико-корекційний блок, до якого входять критерії та рівні сформованості професійної компетентності. Результатом реалізації такої моделі є підвищення рівня управління розвитком професійної компетентності вчителів початкової школи як процесу якісних змін у структурі мотиваційно-ціннісних ставлень і пріоритетів; розширення особистісних ресурсів педагога; покращення результатів діяльності; створення індивідуальної програми розвитку професійної компетентності вчителів.

Збирання, обробка і опрацювання інформації в керівній системі, підготовка й прийняття управлінських рішень, організаторська робота з реалізації рішень – усі ці процеси управлінського впливу, що виконуються менеджером, слід розглядати як упорядковану послідовність операцій. Регламент змісту і послідовність операцій в інформаційному процесі виконує роль процедури процесу управління.

За своєю структурою модель управління включає в себе такі компоненти: а) концептуальна основа; б) змістова частини моделі; в) процесуальна частина – процес управління.

Концептуальною основою управління формуванням професійної компетентності вчителів НУШ є такі положення (Шестопалюк, 2010):

а) підходи (особистісно-діяльнісний, системний, компетентнісний, гуманістичний);

б) провідні ідеї (терміновість, професіоналізм, індивідуальний підхід,

варіативність, безперервність професійного росту, диференційованість, єдність зусиль адміністрації та вчителів);

в) принципи (самостійного навчання, спільної діяльності; індивідуалізація навчання; актуальність результатів навчання; контекстності

навчання; системності навчання; розвитку освітніх потреб; усвідомленості навчання).

Основою представленої моделі управління формуванням професійної компетентності педагогів НУШ є особистісно-діяльнісний підхід.

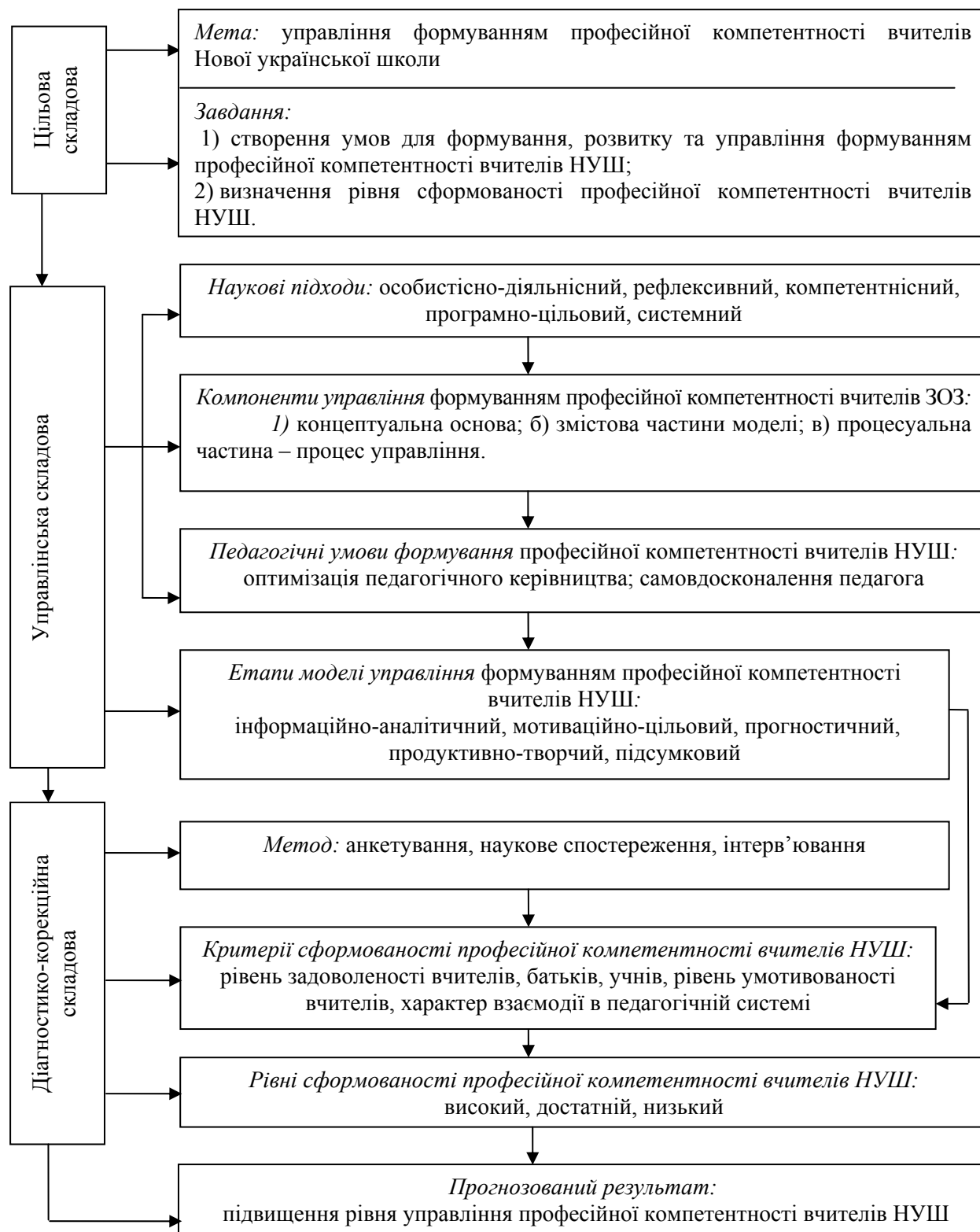

Рис. 1. Модель управління формуванням професійної компетентності вчителя загальноосвітніх закладів

В управлінській діяльності при такому підході особистість педагога розглядається як суб'єкт діяльності, який сам, формуючись у діяльності, визначає характер раніше зазначеної діяльності та спілкування.

При створенні моделі ми керувались положенням, що особистісно-діяльнісний підхід в управлінні полягає в єдності особистісного й діяльнісного компонентів, слід відзначити, що перший із них співвідноситься з особистісно орієнтованим підходом, який припускає, що в центрі навчання перебуває сам учитель з його особистими мотивами, цілями, психологічним особливостями, а другий, співвідносячись із діяльнісним підходом, встановлює принципи взаємозалежності, свідомості особистості та діяльності (Drach Irina, 2012):

Основою особистісно-діяльнісного підходу управління є гуманізація як загальної, так і професійної освіти, що пов'язані з розвитком творчих можливостей особистості, формування умов реального середовища для збагачення інтелектуального, емоційного, волевого та морального потенціалу людини, стимулювання прагнення до самореалізації, розширення меж саморозвитку і самовираження (Biemans Harm, 2005). Ми спирались на думки відомих вчених, що така ідеальна гуманістична ціль дозволить вивести кожну людину в її індивідуальному розвитку на передній план людської культури, на межу пізнаного и непізнаного, зробленого й незробленого. Переведення вчителя на новий рівень оволодіння культурою, зміна його ставлення до світу, інших людей і до себе, підвищення відповідальності за свої дії та їх наслідки – основний результат гуманістичної освіти, свідчення сформованості професійної позиції вчителя, управління якого ми досліджуємо.

На відміну від традиційного навчання, коли педагогічна діяльність жорстко регламентована, при гуманістичному підході управління мета освіти є неперервний загальний і професійний розвиток кожного індивіда і особистості всіх учасників освітнього процесу та, перш за все, вчителя.

У зв'язку з цим іншого значення набуває і мета професійного розвитку вчителя. Окрім професійних знань, умінь, навичок (професійна компетентність), вона охоплює і загальнокультурний розвиток, формування особистісної позиції (усвідомлена настанова на виконання професійно-педагогічної діяльності,

мотиваційно-ціннісне ставлення до педагогічної діяльності). До того ж ця єдність є не просто сумою властивостей, а якісно новим утворенням. Вона характеризується таким рівнем розвитку особистості педагога, на якому дії та вчинки визначаються не стільки зовнішніми обставинами, скільки внутрішнім світоглядом, настановами, стійкою професійною позицією.

При розробці моделі управління формуванням професійної компетентності вчителів НУШ нами виокремлено п'ять послідовних, взаємопов'язаних етапів: інформаційно-аналітичний, мотиваційно-цільовий, прогностичний, продуктивно-творчий, підсумковий.

Перший етап – інформаційно-аналітичний. На цьому етапі відбувається виявлення первісного стану сформованості професійної компетентності вчителів як цілісної системи мотиваційно-цілісних ставлень у різних соціальних педагогічних системах. Тому щоб мати повну інформацію про первісний рівень сформованості професійної компетентності вчителів ПШ, керівник використовує діагностичну функцію, завданням якої є виявлення у вчителя особистісної компетенції професійної компетентності як системи ставлень у педагогічних підсистемах «учитель – учень», «учитель – учитель», «учитель – керівник», «учитель – батьки».

Другий етап – мотиваційно-цільовий. Управлінська діяльність більш ефективна, якщо спирається на активність персоналу. Саме тому завданням керівника на даному етапі є мотивація педагогів до підвищення рівня професійної компетентності передбачає збагачення уявлень учителів про цілі, сутність і спрямованість сучасного педагогічного процесу, цінності професії. Керівник спонукає вчителя аналізувати власну професійну підготовку, систему уявлень, систему цінностей, цілей, намічає шляхи подальшого професійного зростання на базі підвищення рівня професійної компетентності вчителів НУШ.

Логічним є наступні два – прогностичний та продуктивно-творчий етапи моделі. На прогностичному етапі керівник прогнозує кінцевий результат сформованості професійної компетентності вчителів. І якщо результат є незадовільним, керівник вчасно вносить зміни у роботу педагога, вказує на помилки. На продуктивно-творчому етапі,

управлінська діяльність керівника спрямована на спонукання вчителя до творчої діяльності: проведення різноманітних заходів у системі науково-методичної роботи, участь у семінарах, відкритих заходах; розкриття свого творчого потенціалу.

Останній етап (підсумковий) визначається як етап регуляції та корекції професійної компетентності вчителів. На даному етапі керівник робить висновки про професійний рівень та особистісні особливості вчителів; прогнозує подальший його розвиток.

Таким чином, зазначена модель передбачає реалізацію сукупності компонентів, які призводять до розвитку й підвищення рівня професійної компетентності вчителів початкової школи.

Під час впровадження моделі керівник визначає план діяльності зі створення умов ефективності управління розвитком професійної компетентності вчителя початкової школи, який складається з двох частин.

Перша – передбачає систему заходів через оптимізацію педагогічного керівництва формуванням професійної компетентності вчителів в системі початкової школи. Друга – це індивідуальна програма самовдосконалення вчителів як підгрунтя формування професійної компетентності вчителів.

Розроблена в такий спосіб модель управління формуванням професійної компетентності вчителів НУШ дає можливість підвищити рівень умотивованості вчителів до розвитку власного професіоналізму; підвищити адекватність самооцінки; виробити усвідомлення важливості самоконтролю думок, емоційних станів, вольових проявів у педагогічній діяльності; відпрацювати навички саморефлексії; сформувати стійкі погляди, установленні цінності; сформувати вміння дотримуватися ситуаційної ролі на основі самоаналізу, саморегуляції та вміння позитивного впливу на учасників спілкування шляхом суб'єкт-суб'єктних стосунків з ними, підвищити рівень готовності до адекватного сприйняття уявлень, думок, поглядів, намірів виявів емоційних станів, поведінки іншої людини, а також формування професійної компетентності вчителів – основи його професіоналізму – допомагає в ефективному управлінні навчальним закладом.

У моделі зазначено етап визначення стану сформованості професійної

компетентності вчителів Нової української школи. Щоб мати повну інформацію про первісний рівень сформованості професійної компетентності вчителів, використовуються анкетування, наукове спостереження, інтерв'ювання, завданнями яких є виявлення професійної компетентності вчителів у педагогічних підсистемах «учитель – учень», «учитель – учитель», «учитель – керівник», «учитель – батьки».

Прогнозований результат: підвищення рівня управління професійної компетентності вчителів початкової школи.

З урахуванням цих результатів була розроблена логіка і методика експериментального дослідження, метою якого було виявлення ефективності управлінської діяльності щодо розвитку професійної компетентності вчителя Нової української школи.

Експериментальне дослідження проводилося на базі КУ Сумської загальноосвітньої школи I-III ступенів №6. Усього експериментом, який тривав упродовж 2019-2020 років, було охоплено 13 вчителів та 2 представники адміністрації навчального закладу I-III ступенів.

Загальна кількість контрольної групи складала 15 осіб.

Досягнення мети, поставленої на етапі експериментального дослідження, вимагало вирішення таких завдань: визначити критерії ефективності управління розвитком професійної компетентності вчителя Нової української школи; визначити методику діагностики означених показників, що забезпечує одержання надійних і достовірних даних в умовах експериментальної роботи; виявити та узагальнити дані за виділеними показниками та схарактеризувати умови ефективності управління розвитком професійної компетентності вчителя початкової школи.

При визначенні критеріїв оцінювання умов управління розвитком професійної компетентності вчителя НУШ ми виходили з того, що за філософським словником, критерій – це еталон, що приймається за основу для оцінювання будь-чого, засіб перевірки достовірності або хибності того чи іншого ствердження, гіпотези (Онищенко, 2012). В іншому словнику зазначено, що критерій – це міра для визначення, оцінки предметів, ознака, що прийнята за основу класифікації (Потебня, 2006).

Аналіз психолого-педагогічної літератури вітчизняних і зарубіжних авторів свідчить про відсутність загальних підходів до визначення критеріїв управління професійним становленням особистості, її професійної компетентності.

За результатами теоретичного етапу дослідження, управління розвитком професійної компетентності вчителя НУШ виявляє власну сутність через такі критерії: усвідомлення артефактів, у яких відтворено історичний різноманітний досвід навчання і виховання учнів в умовах НУШ, накопичений педагогічною діяльністю особливої – професійно підготовленої групи вчителів; володіння системою професійно-визначених правил, норм і моральних еталонів поведінки, що регулюють відносини вчителя з учнями, їхніми батьками та іншими учасниками освітнього процесу; обізнаність у системі розпоряджень, наказів, інструкцій, що регламентують цілі, засоби, принципи здійснення педагогічної діяльності вчителя НУШ у вигляді навчальних планів, навчальних програм, підручників, методик навчання, методичних рекомендацій; керування у професійній діяльності системою цінностей, що визначають соціальний і професійний статус учителя у суспільстві і системі освіти, його права і обов'язки, професійні вимоги щодо його особистості; розуміння системи знань, які у знаковій формі відображають наявні в суспільстві і в самій педагогічній дійсності уявлення щодо змісту початкового навчання, його ролі в розвитку дитини та її життєдіяльності; сутності, структури, змісту і технологій професійної діяльності вчителя Нової української школи.

Отже, в системі сучасної освіти управління розвитком професійної компетентності вчителя виявляє себе в здатності свідомо і доцільно практично використовувати різноманітні методики і технології навчання і виховання учнів, у різних навчальних предметах, відповідно визнаних норм організації освітнього процесу у Новій українській школі і еталонів професійно-педагогічної діяльності. Визначаючи систему критеріїв для оцінювання реалізації умов управління розвитком професійної компетентності вчителя початкової школи ми брали до уваги, що ця підготовка базується на трьох компонентах, кожен з яких може функціонувати і розвиватися самостійно в межах професійної

компетентності вчителя початкової школи. Однак у контексті професійної діяльності педагога ці компоненти обов'язково зумовлюють один одного і забезпечують культурну відповідність цієї діяльності тільки цілісно, взаємодіючи як система.

З урахуванням цих міркувань ефективності управління розвитком професійної компетентності вчителя НУШ стан сформованості професійної компетентності вчителя закладу освіти за такими критеріями: обізнаність як вимір ступеня володіння знаннями в професійно-педагогічній культурі, що нормують і визначають дії педагога і його вихованців у просторі педагогічного процесу, мету їх спільної діяльності та способи її досягнення; навченість як вимір ступеня практичного використання культуровідповідних норм професійно-педагогічної діяльності у процесі організації дій і співпраці учасників педагогічного процесу; схильність як вимір ступеня потреби і спроможності реалізовувати культуровідповідні способи професійно-педагогічної діяльності та удосконалювати їх у власній педагогічній практиці.

Для статистичної обробки емпіричних даних, отриманих за цими критеріями, і визначення рівня сформованості професійної компетентності вчителя Нової української школи, які брали участь в експерименті, нами використовувалася шкала оцінок, де

- бал «1» фіксував, що завдання виконано відповідно вимог;
- бал «0» – що завдання не виконано відповідно вимог.

З урахуванням обраної шкали та її застосування за трьома критеріями оцінювання, наявність у вчителів-практиків професійної компетентності ми мали можливість схарактеризувати у такий спосіб:

- як сформовану на низькому рівні, якщо загальна сума за трьома критеріями становила 1-3 бали;
- як сформовану на середньому рівні, якщо загальна сума за трьома критеріями складала 4-7 балів;
- як сформовану на високому рівні, якщо загальна сума за всіма критеріями складала 7-9 балів.

Ступінь сформованості професійної компетентності у респондентів контрольної і експериментальної вибірки, що приймали участь в експериментальній роботі визначався за такими компонентами як-от: когнітивним,

що утворюється із системи знань щодо цілей, призначення, способів реалізації діяльності вчителя в системі загальної освіти, особистість учня як об'єкта і суб'єкта освітнього процесу, способів використання цих знань у межах гуманістично спрямованої взаємодії вчителя і його вихованців як активних учасників освітнього процесу; діяльнісно-поведінковим, що утворюється з системи культуровідповідних дій вчителя початкових класів, його поведінки, навичок регулювання дій і вчинків усіх учасників навчально-виховного процесу за нормами, визнаними суспільством в системі освіти; ціннісно-орієнтаційним, що утворюється з системи моральних орієнтирів, настанов і мотивів, зумовлюючих гуманістичну спрямованість дій вчителя у забезпечення в освітньому середовищі природних прав і свобод, інтересів кожного учня як учасника педагогічного процесу.

Задля обстеження учителів-практиків і студентів на констатувальному і на формуальному етапах експериментальної роботи за кожним компонентом професійної компетентності використовувались спеціально дібрані методи дослідження. Констатувальний етап експериментальної роботи проходив упродовж 2019 року. За цей період досліджувана модель управління розвитком

Список використаних джерел

1.Онищенко І. Модель формування фахової компетентності майбутнього вчителя початкових класів / Ірина Онищенко // Навчання і виховання обдарованої особистості: теорія та практика. – 2012. – № 8. – С. 94–101с.

2.Сучасний словник іншомовних слів: близько 20 тис. слів і словосполучень / НАН України. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні ; уклад. О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. – Київ : Довіра, 2006. – 789 с.

3.Інноваційні підходи до організації науково-методичної роботи з педагогічними працівниками в умовах компетентісно зорієнтованої освіти : темат. зб. праць / за заг. ред. В. В. Олійника. – Рівне : ПП Лапсюк, 2012. – 632 с.

4.Drach I. I. Category of quality education in modern research / I. Drach // Scientific enquiry in the contemporary world: theoretical basics and innovative approach. – Florida : L&L Publishing, 2012.— P. 132–135.

5.Шестопалюк О. В. Теоретичні і практичні засади розвитку громадянської компетентності майбутніх учителів : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / О. В. Шестопалюк ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. — Київ, 2010. — 434 с.

професійної компетентності вчителя НУШ у процесі внутрішньошкільної методичної роботи були реалізовані через: удосконалення змісту педагогічних рад, наповнення їх темами, що розкривають сутність професійної компетентності вчителя початкових класів в її історичному і соціальному контексті; активізацію навчально-пізнавальної діяльності вчителів засобами інтерактивних форм і методів навчання (рольові ігри, тренінги і вправи, круглі столи, дискусії тощо), проблемними завданнями, що спонукали їх до критичного аналізу, рефлексії і самовизначення професійної компетентності і норм професійно-педагогічної діяльності; оптимізацію програми педагогічної практики, наповнення її завданнями, що вимагали від вчителів практичного використання різноманітних технологій організації навчально-виховної роботи з учнями, обґрунтування доцільності їх вибору і відповідності задуму їхнього автора.

Висновки. Таким чином, розроблена модель управління розвитком професійної компетентності вчителя Нової української школи у процесі внутрішньошкільної методичної роботи зможе допомогти керівнику загальноосвітнього навчального закладу здійснити свою управлінську діяльність більш ефективно.

6. Competence — based VET in the Netherlands: Backround and Pirtfalls / H. Biemans, L. Nieuwenhuis, R. Poel [et al.] // Berufs — und Wirtschaftspadagogik online. — 2005. — Iss. 7. — P. 1–14 p

7.Drach I. Methodology for managing a professional competence formation of future teachers in higher education / I. Drach // European Applied Sciences. – 2012. – № 1. – P. 138–140.

References

1.Onyshchenko, I 2012, 'Model formuvannia fakhovoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia pochatkovykh klasiv' [Model of formation of professional competence of the future teacher of initial classes], *Navchannia i vykhovannia obdarovanoi osobystosti: teoriia ta praktyka* [Training and education of the gifted person: theory and practice], no. 8, pp. 94–101.

2. Skopnenko, OI & Tsymbaliuk, TV (comp.) 2006, *Suchasnyi slovnyk inshomovnykh sliv: blyzko 20 tys. sliv i slovopoluchen* [Modern dictionary of foreign words: about 20 thousand words and phrases], Natsionalna akademiia nauk Ukrainy, Instytut movoznavstva imeni OO Potebni, Dovira, Kyiv.

3. Oliinyk, VV (ed.) 2012, *Innovatsiini pidkhody do orhanizatsii naukovo-metodychnoi roboty*

z pedahohichnymy pratsivnykamy v umovakh kompetentnisno zorientovanoi osvity [Innovative approaches to the organization of scientific and methodical work with pedagogical workers in the conditions of competence-oriented education], Lapsiuk, Rivne.

4. Drach, II 2012, 'Category of quality education in modern research', *Scientific enquiry in the contemporary world: theoretical basics and innovative approach*, L&L Publishing, Florida, pp. 132-135.

5. Shestopaliuk, OV 2010, 'Teoretychni i praktychni zasady rozvytku hromadianskoi

kompetentnosti maibutnikh uchyteliv' [Theoretical and practical principles of development of civic competence of future teachers], Doc.ped.n. thesis, Kyiv.

6. Biemans, H, Nieuwenhuis, L, Poel, R et al. 2005, 'Competence — based VET in the Netherlands: Background and Pitfalls', *Berufs — und Wirtschaftspadagogik online*, iss. 7, pp. 1-14.

7. Drach, I 2012, 'Methodology for managing a professional competence formation of future teachers in higher education', *European Applied Sciences*, Stuttgart, no. 1, pp. 138-140.

Стаття надійшла до редакції 27.12.2020 р.